

Mis on Kuljus?

Kuljus on Tallinna Tehnikaülikooli tantsuansambel, mis loodi juba 1949. aastal. Esialgu oli Kuljuses nii sega- kui ka naisrühm, täna teatakse Kuljust kui puhtalt segarühma ansamblit. Läbi aastakümnete on Kuljuses tantsinud mitusada noort. Enamasti ikka Tehnikaülikooli, varasema Polütehnilise Instituudi tudengid. Tantsijatel on alati olnud erinev taust – mõni on harjutanud rahvatantsu juba maast madalast, kuid mõni teeb alles oma esimesed rahvatantsusammud Kuljuses.

Tänapäeval on noortel hulgaliselt erinevaid võimalusi vaba aja sisustamiseks, mistõttu ka rahvatantsu tantsima satub vähem noori kui varem. Kuid sellele vaatamata leidub neid igal aastal piisavalt, nii et paljud neist jõuavad ka Kuljuse ridadesse. Iga aasta sügisel võetakse Kuljusesse juurde rühm noori tantsijaid, kellel ansamblistse pääsemiseks tuleb läbida ka konkursisõel. Nii valitseb ka täna veel olukord, kus nõudlus tantsimise järele on suurem kui pakutavate kohtade arv.

Läbi aastakümnete on Kuljus olnud tehniliselt väga kõrgel tasemel ansambel. Juba nimetus "ansambel" eristab seda kollektiivi teistest rahvatantsurühmadest. Nõukogude Eesti ajal, mil rahvatants oli üks lubatud ja soovitud vaba aja tegevustest, atesteeriti ja kvalifitseeriti erinevaid kollektiive sageli. Ainult parimatele neist omistati A kategooria, millega kaasnes "ansambli" nimetus.

Kuljus arvudes

Täna tantsib Kuljuses 85 tantsijat, jagatuna 4 erinevasse rühma. 3 põhirühma jagunevad tantsustaazhi ja vilumuste järgi. 4 rühmas tantsivad Kuljuse vilistlased, kes aktiivsest tantsimisest veidi kõrvale on astunud, ent siiski veel Kuljust ja tantsimist jätta ei suuda.

Kuljuse eesotsas on 3 juhti – kunstiline juht Marina Kuznetsova, keda abistavad Kuljuse kauaaegne juht Ülo Luht ja 2aastase Kuljuse staazhiga tänane tantsutudeng Märt Agu. Lisaks on Kuljusel 2 toredat klaverimängijat, kelle abiga igal nädalal trenne tehakse.

15% Kuljuse tantsijatest on pärit Tallinnast, enamik aga mujalt Eestist, kus vist tantsukultuuri lapsepõlves ka rohkem juurutatud on. Nagu tantsimisega ikka, kipub see rohkem tüdrukuid köitma, nii on ka Kuljuses naiste osakaal umbes 60%. Selle plussiks on tugev tehniline tase nii tüdrukute kui ka poiste seas, sest konkurents esimeste vahel sunnib kõiki rohkem pingutama. Samas on poistele langev koormus nende vähemuse tõttu suurem.

Kuljuse struktuur

Kui kunstiliste juhtide töö on muretseda ennekõike Kuljuse repertuaari, treeningute läbiviimise ja tantsijate tehnilise taseme pärast, siis muude organisatoorse küsimuste lahendamiseks on Kuljuses moodustatud oma juhtimisstruktuur. Oluliste küsimuste ja strateegiliste sihtide paikapanemiseks on moodustatud Halduskogu, mis koosneb lisaks juhtidele ka iga rühma paarist tantsijaliikmest. Igapäevaküsimuste haldamise eest vastutab ansambli president, keda abistavad tema valitud ministrid, moodustades üheskoos Kabineti. Kabinetis on esindatud kõik Kuljuse jaoks olulised harud: kultuur, info, PR, transport, välissuhted, finants. Lisaks neile ka sekretär ja kroonikakirjutaja. Viimase ülesandeks nagu ikka on jäädvustada Kuljuse käike ja tegemisi järgmistele lendudele.

Ansambli president on praegu Karmo Pärnoja ning tema ülesannete hulka kuulub ka Kuljuse esindamine TTÜs, sõpruskollektiivide juures, vastuvõttudel ja pidustustel.

Tarkus annab kestvuse, kired annavad elu

Nii tõdes 18. sajandil Prantsuse Akadeemia liige Nicolas-Sébastien Roch Chamfort.

Selle teravmeelse prantslase maksim suunas mindki tähelepanema seda vaimustust ja kirge, mis saadab meie tantsijaid treeningutel ja esinemistel. Iseäranis palju olen näinud just rahvatantsijate sportlikult pingelist samuseadmist spordihoones, sest õppejõudude korvpalliklubi "Kappa" liikmena olen tihti olnud tantsijatega ühel ajal sama katuse all.

Mul pole hetkekski tekkinud tunnet, et nende kunst sünnib kergelt. Kuid tegelike pingutuste hinda teavad ennekõike need, kes tundide kaupa tantsuhoonist lihvivad ja tantsujala nurka õigeks sätivad. Mulle kui vaatajale on alati olnud meeldiv jälgida selle raske töö efektset ja kaunist resultaati.

Rektorina olin uhke, kui meie Alma Materi 85. sünnipäeval taidluskontserdil kõik meie kollektiivid ennast parimast küljest näitasid. Olin rõõmus, kui minu väliskolleegid meie taidlustasemest ülivõrretes rääkisid. Neile oli arusaamatu, kuidas ühes tehnikaülikoolis saab olla sedavõrd palju noori, kes pärast pingelist õppetööd leiavad endas jõudu tegeleda kaunite kunstidega ja saavutada selles nauditav tase.

Tallinna Tehnikaülikooli ajaloos on taidlusel olnud kindel koht noorte esteetilise arengu suunajana ja rahvatraditsioonide jätkajana. "Kuljuse" helin on meie üli-

kooli seinte vahel kutsunud noori tantsule juba 55 aastat. See on olnud pikk ja saavutusterohke aeg. Ansamblist on liikumisrõõmu ammutanud paljud meie tänased õppejõud ja sajad vilistlased, kes on reeglina olnud väljapaistvalt edukad ka oma erialases töös ja ettevõtluses. Kuid peamise osa moodustavad siiski üliõpilased, kelle käes on homse Eesti võti. Arvan, et need noored, kes taidlusesädemest on tuld võtnud, on oma vaimu ja hinge oluliselt rikastanud.

Soovin kõigile kuljuslastele õnne Eesti ühe silmapaistvaima rahvatantsukollektiivi sünnipäevaks ja loodan, et meie kuljuste kaunis helin jääb jätkuvalt kõlama. Täna kõiki, kes on aastate jooksul "Kuljust" juhendanud ja tema tööd suunanud. Omalt poolt püüame teha kõik selleks, et tehnikaülikoolis loodud tantsuile kestaks. Jõudu, jaksu ja kergelt tantsujalga!

Andres Keevalik

Rektor, "Kuljuse" auliige
aastast 2003

Pöördumine 55aastase Kuljuse poole...

Austatud juubilar, kes Sa aastate poolest oled päris küpses eas ja Su tegemisedki on küpsed ja viljakad. Aga Su väljanägemine ja hing on noored.

Olgu Su päevad päikeselised ja sõpru olgu Su ümber, kes Sind alati imetlevad ning abistavad!

Loen 1978 aasta ajakirjast Noorus nr 2: Innustus on kaunis mõiste, innustunud inimesi imetleme ja kadestame. Aga ka seda mõistet ei või käsitada üheselt kui mingit abstraktset tervikut. Entusiasm nimetatakse tihti nakatavaks, ent siiski tuleb sedagi kasvatada. Teiseks peab ka entusiasm säilitama sideme reaalsusega. Kolmandaks on "puhas entusiasm" sageli lihtsalt kurjast, s.t. nii mõnelgi juhul poleks üldse vaja tema peale mängida, kui igaüks oma otsest tööd korralikult teeks. Neljandaks ei ole entusiasmgi iseenesest loitev kustumatu palang, entusiastid vajavad abi, toetust ja tunnustust ka oma igapäevases, koduses ringis, mitte ainult aeg-ajalt kõrgemal ja kaugemal...

Minu lugupidamine TTÜ vastu, kus on alati olnud kultuurilambene rektor ja juhatus. Sealt saabki alguste alguse Kuljus oma aus ja hiilguses, et tänases päevas, *anno 2004*, kui astume Euroopa Liitu, on Kuljuse ridades 87 tantsijat, kes vabatahtlikult oma sisemise minaga astuvad vastu meie eesti keele ja kultuuri kadumisele-kaotamisele-hoolimatusele...

Lugupeetud Kuljuse noor – olgu Sul tahtmist enesest jagu saada ja jõuda selleni, et Sina oled ansambli parim...

Lugupeetud Kuljuse põhitegija – minu tänu ja lugupidamine Sulle, et oled hoidnud kõrgel Kuljuse head nime ja traditsioone, ning seda noorematele edasi andnud...

Lugupeetud Kuljuse vilistlane – Sina oled see, kes Sinu ajal oli parim tantsija, traditsioonide looja, sisimas tänase päeva hinges kandja ning paljudele märkamatult kõige selle edasiandja...

Lugupeetud tantsiv Kuljuse vilistlane – Sina oled see, kes tegi teoks ansambli ammuse unistuse – pidevalt tegutseva-tantsiva vilistlaste seltskonna. See energia, mille viid kaasa koos tehtud trennist, aitab Sul püsida, ja see energia, mille tood kaasa, aitab Kuljusel püsida. Kõige rohkem tänulik on Sulle noor kuljuslane kui saab Sinuga ühe polka või hambu koos keerutatud...

Ja nii lihtne see ongi – kuidas kõike kogutud-kogetud noorele edasi anda...

Kogu see lugu rahvatantsuga ja üldse asjadega on äärmiselt lihtne, kui inimesed seda keeruliseks ei ajaks..., aga mida teha ilma inimeseta?

...jään hinges Kuljuse ridadesse ka siis, kui aeg lahkuma sunnib...

Lugupidamisega
Ülo Luht *
Kuljuse fänn

*veerand sajandit (1977-99) Kuljust juhtinud mees

Mis on Kuljus?

Algus lk 1

Traditsioonid

55aastase ajalooga ansambli on aegade jooksul välja kujunenud palju väiksemaid ja suuremaid kombeid ning traditsioone. Treeningutes on kombeks käia ühtemoodi riietatult ning ilma eheteta – põhjused puhtpraktilised – et juhul oleks kergem tantsijatekogumit jälgida ning et teravad ehted ei ohustaks tantsijat ennast ega ka kaaslast.

Igal sügisel tähistatakse Kuljuse juubelit, mil ristitakse uustulnukaid ja autasustatakse staazhikaid tantsijaid. Uue aasta alguses peetakse Glehni lossis stiilipidu ja valatakse üheskoos õnnetina. Kuljusele on iseloomulik teha üritusi enamasti üksnes kuljuslastele, pidutsedes nii üheskoos suure perena.

Iga aasta 1. juunil, lastekaitsepäeval, käiakse esinemas Mustamäe Lastehaigla hoovis, samuti Vanalinna päevadel ja viimastel aastatel ka Öllesummeritel. Alati on võetud osa tantsupidudest ja tudengite tantsupeost Gaudeamus. Pea igal suvel viivad teed kuljuslasi mõnda välisriiki tantsufestivalile. Kaugematest ja eksootilisematest riikidest võib mainida Ameerika Ühendriike, Jaapanit, Egiptust ja Türgit.

Aegade jooksul on Kuljusest alguse saanud ka pea 50 abielupaari. Niisamuti leidis Kuljusest kaasa 30 aastat tagasi Kuljust juhtima tulnud Ülo Luht. Ülost ja Pillist sai kauaks ajaks ühine juhupaar.

Palju aastakümneid on olnud käibel fraas "Kuljus kui eluviis", mis näitas, et Kuljuses tantsimist peeti alati väga tähtsaks ja sageli prioriteediks number 1. Üheskoos käidi trennis, üheskoos esinemas ja üheskoos veedeti ka tantsimisest üle jäänud vaba aega.

Miks mina tantsin Kuljuses

Minu aeg Kuljusega sai alguse 1995. aasta Gaudeamusel Tartus, kus TTÜ naisrühma liikmena tantsupeost osa võttes esimest korda Kuljust tantsimas nägin. Oli põhjus soojas suveilmas, hoogsas muusikas või siiski ainult heas ja ilmikas tantsimises, kuid paari päevaga tundsin oma südame võidetud olevat. Veel samal sügisel astusime sõbranna Karin Viikmaaga Kuljuse ridadesse. Trenni jõudes võlus meid hooilt Ülo Luhti rõõmsameelne olek ja

oskuslik juhtimine ning edaspidine tantsuhobi oli kindlustatud. Treeningud 2 korda nädalas ja sagedased esinemised on olnud parajaks füüsiliseks koormuseks läbi aastate. Väheolulised ei ole ka head trennikaaslased, kellest aastate jooksul on saanud head sõbrad. Ühised pingutused treeningutel ja esinemistel, sekka mõnusad reisirid, peod ja muud üritused, on meid liitnud üheks.

On uhke teada, et tantsid ühes Eesti parimas rahvatantsuansambli, mille eesotsas on andekad tantsujuhid. Tänapäev juht Marina Kuznetsova on samuti välja kasvanud Kuljuse ridades.

Juubelipidustused

Ettevalmistused Kuljuse 55. aastapäevaks algasid juba 2002. aasta sügisel, mil esimest korda koguneti, et hakata seadma sihte ja juurutama ideid juubelipidustuste läbiviimiseks.

Läbi 2003. aasta valmistati ette projekti, millest tänaseks on saanud 22.-24. aprillil toimuv kontsert-turnee "Rahvakalendri tantsud". Selle raames oleme külla kutsunud 60 tantsijat kuulsa Peterburi tantsuansamblist Rossijanotška ja Minski ansamblist Belaja Russ. Tänu neile õnnestub ka Eesti publikul näha tänapäevast heal tasemel slaavi lavalist rahvatantsu, mida enam palju aastaid siin näha pole saanud. Üheskoos loodame murda levinud arusaama rahvatantsust kui millestki igavast ning pakkuda Eesti noortele võimalust kaaluda rahvatantsu tantsimist kui üht vaba aja veetmise võimalust.

Juubeliturnee käigus esineme Narvas, Pärnus ja Tallinna Linnahallis. Aasta alguses andsime juba juubeliürituste raames kontserdi Viljandis ja aprilli alguses Vändras.

Juubeliürituste raames peetakse ka suur pidu Glehni lossis, kuhu on oodatud kõik Kuljuse vilistlased ja tegev-tantsijad, esineb ansambel Kukerpillid ja pidulisi ootab kesköine üllatus.

Ootame kõiki huvilisi meie kontsertidele ja sügisest ka juba Kuljuse proovidesse!

Egle Eriit
Halduskogu esimees

Kuljus Klubi Presidendi pöördumine

Alustatud 7.04.04 kell 12.48

Nagu lennates on möödunud viimased 55 aastat ja käes on Kuljuse tantsuansambli Suur Juubel.

Kuidas on Kuljuse liikmed suutnud kogu selle aja vastu pidada ja kuidas on suutnud seda kõike kannatada meie publik? See küsimus vaevab hetkel paljusid mõtlemaid mehi Mustamäel ja üle maailma.

Ei osanud ansambli algusaastatel Salme arvata, millisele enneolematule emotsionaalsele monstrumile ta alguse paneb. Ei osanud ka Ülo, kui ta rebis oma juured lahti koduse maakamara soojast põuest ja vastu vinget põhjatuult liikudes jõudis kivisesse Tallinna, teadmata, millise väljakutse ta vastu võtab.

Ometi on Kuljus täna tugevam kui eales. Me suudame liigutada mägesid ja vallutada orge. Võimsate tantsusammudega murrame me sisse vana Euroopa pehkinud väravatest.

Tooksin ära mõned olulisemad punktid, mis on aidanud Kuljusel elus püsida läbi mitme sajandi.

1. Kuljuslastel on iidne traditsioon omavahel paari minna. Juba muiste, Kuljuse algaastatel, toimis paarimine, ja see on elujõuline komme tänapäevalgi. Traditsiooniliselt koosnes Kuljuse paar mehest ja naisest. Seda on kohane meenutada tänapäeva noortele.

2. Tohtu füüsiline potentsiaal. Kuljuses on ühendatud igavese nooruse energia ja üllad rahvuslikud aated. Kuljuse mehed ei lase iial oma riistu rooste ja naised hoiavad kodumuru halja. Selleks, et kuljuslane end liiga mugavalt ei tunneks ega heaolutundel vaimu uinutada laseks, kandis ta kaasas ~5 kg raskust raudkivi. See aitab ühtlasi hoida maalähedust.

3. Vanade tarkus. Kui Kuljuse vilistlased kogunevad klubi ruumidesse ja suurte õllekannude juures heietavad mõnusat mälestuste lõnga, siis Kuljuse noorliikmed tõlledavad neil pidevalt ümber ja kuulavad, kuulavad, mida vanad räägivad ja võrdlevad seda sellega, mida TTÜ loengutel neile räägiti.

4. Oma kindlus. Selleks, et kestma jääda ja sajandeid püsida, peab igal rahval olema oma kindel kindlus. See on koht, kus olakse ja tehakse uusi plaane. See on koht, kus tulla tagasi pikkadelt või lühematelt tantsuretkedelt, kaasas väärtuslikud trofeed ja teadmine, et seeme on kindlalt paigas. See on koht, kus harjutada ja õppida uusi, veelgi kaunimaid samme. Kuljusele on selliseks kindluseks Tallinna Tehnikaülikool.

Võtame nüüd uuesti kätte oma ~5 kg raudkivi ning laseme polka ja kaerajaani sammudega ikka edasi päikesetõusu poole. Külvame oma seemet igale poole, kuhu tantsuretked meid viivad ja naudime igavest noorust.

Lõpetatud kell 13.24.

Riho Koost
Kuljus Klubi
president

Kuljuse aastapäeva tähistamise toetajad:

Tallinna Tehnikaülikool	Kalev AS
Eesti Kultuurkapital	Maag AS
Tallinna Kultuuriväärtuste	Raadio 4
Amet Mustamäe LOV	Tallinna Piimatööstuse AS
Narva Linnavalitsus	Teramet AS
Balti Sepik AS	Vikerraadio
Hallik AS	Viljandi K & L OÜ
Hansabuss AS	Värskas Vesi AS
Justus OÜ	

Miks tullakse Kuljusesse?

Kuljusesse tõmbab inimesi mitmel põhjusel. Mõned tulevad armastusest rahvatantsu vastu, teised aga niisama, juhuslikult. Kindlasti on see teine grupp inimesi palju huvitavam ja on igaühel on ka oma naljakas või põnev lugu Kuljusesse sattumise kohta rääkida. Need viimasedki jagunevad kaheks: osa tuleb kohe pärast ülikooli astumist, et leida omasuguste seltsi ja kohta, kus üleliigset energiat maandada, teistel aga viskab see ülikool mingiks hetkeks üle ja nad tahavad midagi hoopis uut proovida. Mõni ei ole enne Kuljusesse tantsima tulekut mitte ainsatki rahvatantsu (ega ka peotantsu) sammu teinud, aga see polegi peamine – tähtis on õppimisvõime ja teotahe, siis ei ole välistatud, et Kuljusega liitunu leiab ennast paari aasta pärast Kuljuse presidendi toolilt.

Põhjuseks, miks kuljuslane ei ole hoolimata suurest treening- ja esinemiskoormusest Kuljusest ikka veel ära läinud, on see, et Kuljus aitab igapäevasesse argirutiini tuua mõnusat vaheldust ja laseb pärast pikka tööpäeva aju-

del puhata. Samuti on igas inimeses peidus natuke artisti. See hea enesetunne ja tõusnud enesekindlus, mis saadakse peale igat esinemist, annab jõudu paljudeks järgnevateks päevadeks.

Loomulikult ei tasu ära unustada ka Kuljuse vaba aja veetmise programme, mis viiakse üldiselt läbi, nagu ühele rahvatantsurühmale on ikka kord ja kohus. Mõnest üritusest, mis kipub juba traditsiooniks kujunema, tooksin ma esile suvepäevad, ühe Eesti väikesaare (igal aastal erinev) külästamine, Kuljuse sünnipäeva ja rebaste ristimise ning aasta alguse peo. Poleks mõtet kokku lugeda kõiki sauna- ja vabaõhupidusid, mille üleslugemise tarvis tuleks puudu nii sõrmedest kui ka varvastest.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Kuljus on elustiil, mida kergelt vürtsitab rahvatants.

Karmo Pärnoja
Kuljuse president

Kuidas tähistame 55ndat

Eesti üks populaarsemaid rahvatantsukollektiive, Tallinna Tehnikaülikooli tantsuansambel "Kuljus" tähistab oma 55. juubelit kontserdiseeriaga 17.-24. aprillil 2004 Tallinnas, Pärnus ja Narvas. Kontserdil astuvad üles Peterburi "Rossijanotška" ja Minski tantsuansambel "Belaja Russ", kellega "Kuljusel" on pikaajalised kultuurisidemed.

"Soovime juubelikontserdiga kummutada arusaama rahvakultuurist kui millestki igavast ja aegunust ning tutvustada eesti rahvatantsu ilu ka muust rahvusest vaatajaskonnale", selgitab kontserdi ülesehituse üks autoreist Ülo Luht, kauaaegne tantsuansambli "Kuljus" kunstiline juht. "Just sellel põhjusel oleme valinud üheks kontserdipaigaks Narva linna". Kõrgetasemelist slaavi rahvatantsu pole Eestis kaua nähtud, sellepärast on Kuljus oma kaasasinejateks valinud tuntud kollektiivid Venemaalt ja Valgevenest. Kontserdid toimuvad

22. aprillil Narva kultuurikeskuses Geneva, 23. aprillil Pärnu Endla teatrimehajas ja 24. aprillil Tallinna Linnahallis. Kontsertide algusaeg on 19.00. Piletid müügil kohapeal ja Piletipunkti müügipunktides.

TTÜ tantsuansambel "Kuljus" loodi 1949. aastal Salme ja Ott Valgemäe poolt, kes juhatasid ansambli 25 aastat. Nende tööd jätkasid Põll ja Ülo Luht, kes samuti veerandsajandi jooksul rahvatantsu Tehnikaülikoolis au sees hoidsid. Täna juhendab ansambli Marina Kuznetsova, teda abistavad Märt Agu ja Ülo Luht. Täna ansambel koosneb 85 inimest. Aastate jooksul on "Kuljus" saavutanud kõrge tasemel tunnustust rahvusvahelises mastaabis. Ansambli kontserdid on viinud kuljuslasi igasse ilmakaarde, muuhulgas Jaapanisse, Türgimaale, USA-sse ja Siberisse. "Kuljust" kui tantsuansambli iseloomustab eesti rahvatantsu mõtestatud esitus ning kõrge tehniline tase.

Minu eakaaslane (ja raudne Volodja)

Peagi 55-aastaseks saav Kuljus on minu, Ülo Luhti ja Tehnikaülikooli ajalehe eakaaslane. Mind seob nende kõikidega piisavalt palju, kuid täna kirjutagem siiski sellest kaunilt helisevast tantsuansamblist. Mina pole olnud võimeline selliseks tantsuks, kuigi ülikooliajal lavalise liikumise tundides sai ka mõned rahvatantsusammud selgeks kareldud. Seepärast vaatan ma imetlusega nende noorte poole, kes mitu korda nädalas paar tundi rahva(st)e tantsu(de)le suudavad-viitsivad pühendada. Amet on mind liitnud kõigi ülikooli taitlejatega, kuid millegi pärast on juhtunud nii, et just Kuljusega on palju mälestusi sildiga "eriline".

Viinamarjavabariigis

Kuna Kuljus oli ja on üks parimaid Eesti rahvatantsukollektiive, siis langes neile aeg-ajalt au esindada meie tollast vabariiki üleliidulistel suurüritustel. Üheks selliseks oli rahvatantsufestival Moldaavias 1980ndate aastate keskel, kuhu esindajana sain (pidin) kaasa sõitma mina. Programm nägi ette, et lisaks esinemistele pealinnas Kišinjovis, pidime eesti tantsuga rõõmustama ka maakollektiive.

Jõudsime miilitsautode sireenide saatel ühte viinamarjakasvatuskolhoosi, kus pärast uljast kontserti surus end lavale priske proua, kohalik partorg, kaenlas

metallist Lenini pea, mille sügavas meeleliigutuses meile unustamatu kunstielamuse eest kinkis. Kuljus kummardas viisakalt ja mulle jäi au hindamatu reliikvia tänulikult vastu võtta. Tunnistan, et mu silmad nägid sel hetkel ka selja taha, kus rahvatantsijate naerunägudel peegeldus õnn, et neil on selliste kingituste puhuks kaasas esindaja. Kepsasin raudse Volodjaga lava taha, et otsida mingi varjuline koht, kuhu suveniir "unustada". Kuidagi piinlik oleks, pea kaenlas, teistega ühes rivis astuda, sest tee viis viinapuuväärtidega kaetud lehtlasse, kus ootasid lookas lauad. Vaevalt jõuti mind suruda kolhoosi esimehe ja ametiühingu esimehe vahele aukohale istuma, kui saabus hingeldav partorg, käte vahel "püha reliikvia". Lenin asetati minu vastu lauale ja sealt ta terve õhtu mind oma metalse pilguga jälgis.

Rahvaste sõprus

Pole vist mõtet lisada, et kolhoos valmistas ise oma viinamarjadest konjakit ja see kuldne jook sisustas toostide saatel terve õhtu. Ikka sõpruse, kunstide ja kõige kaunima nimel. Olles tollal veel suhteliselt noor, uskusin naiivselt, et suudan võrdset kolhoosi juhtkonnaga sõprusilda sillutada. Peagi sai selgeks, et ilma põhjaliku treeninguta oli sellist võitlust võimatu

võita. Mäletan, et palusin eesti keeles tantsijatel mitte nii tormiliselt juua, kuna nemad pidid järgmisel päeval veel tantsima. Ega nemad joonudki, jälgisid hoopis lõbusalt minu piiratud vennastumist moldaavia kolhoosirahva juhtidega. Lahkumisel kallistati ja muljuti mind piisavalt, et võisin meelte-segaduses Lenini "maha unustada". Kuna keegi kolhoosnikest tahtis ka meie bussiga linna sõita, leiti mulle sobiv koht meid julgustavas miilitsaautos. Õhtune maastik mulle erilist huvi ei pakkunud, sest maos loksus tubli liiter toorkonjakit ja silma vaates puudus nii maailmavaade kui klassipositsioon. Ainus, mida mäletasin täpselt, et Lenin jäigi minust kurvalt pidulauale salatikausside vahele.

Hilinemise karistus

Järgmisel hommikul püüdsin vaatamata tervist kurnanud sõprusele varakult bussis olla, sest olin Kuljuse karistust hilinemise eest juba korra kandnud. Tantsijatel oli viimasele tulijale kandmiseks ehtsas turuvõrgus (setotška) suur kivi, millest võisid vaid esinemise ajaks eemalduda. Kuna lolakas maakivi kuidagi minu garderoobiga kokku ei sobinud, püüdsin olla õigel ajal või enne seda kohal. Aga ikkagi jäin ma viimase peale ning kardetud kivi asemel ulatati

mulle aplausi saatel Lenini pea, mis pärast korduvalt "unustamisi" siiski Tallinna jõudis.

Loomulikult ei meenutanud ma toonast lugu Lenini peaga niisama. End "Kuljuse" juubeliürituste ühele koosolekule pressides, ta jusin varsti kohkumisega, et olen nagu Suure Juhi metallist pea, mis noorte lennukaid ideid oma igasuguseid aegu näinud pilguga jälgib. Seepeale tõmbusin tagasi teadmises, et kuigi oleme eakaaslased, elab Kuljus endiselt nooruslikus tuhinas, kus vead ja pilvelossid on lubatud, mina muutun aga paratamatult kipspeaks kultuuri pikal mälestusteriulil.

Soovin, et kuljuste hõbedane helin kutsuks meid (ka kipspäid, "kes ristitud Johannesteks") ikka nautima Kuljuse tantsulusti!

Olavi Pihlamägi
Kultuurikeskuse tegevjuht

PS Lenini pea kadus lõplikult ühe kolimise käigus. Loodan, et mitte Emexisse.

Kuid Kuljusel on oma helge mälestus seoses Leniniga: 1977. aastal omistati talle Üleliidulise Leninliku Komsomoli preemia, mis arvestades aega, oli igati kõva ja kadestamist vääriv saavutus, mis avas pärast seda mitmel korral raudse eesriide, et ansambel saaks sõita esinema ka Lääne poole.

Marina Kuznetsova Kuljuse kunstiline juht

Esmakordselt on kuljuslastel juht, kes on kasvanud välja nende endi hulgast. Ta on tantsinud põhirühmades, vilistlasrühmas ja nüüd on "juhtoinas". Kõik need kogemused on aidanud näha mõnd erinevat tahku Kuljusest.

Vilistlasena saab tunda uhkust selle üle, et läbi aegade ja erinevate valitsusrezhiimide on Kuljus suutnud jääda Kuljuseks koos kõigi oma traditsioonide ja kõrge tasemega. Püstipäi tantsime edasi rahvatantsu ja propageerime oma huviala ka teistele.

Tantsijana on mul rõõm suur, et Kuljus pole jäänud ainult folkloori tegema, vaid esitame ka autori- ja lavatantse. Õppides teiste rahvaste tantse, õpime tundma nende kultuuri ning saame seeläbi hindamatuid kogemusi tantsude esitamiseks.

Tantsurühma juhtimisest hakab alles praegu, kui on juba paar-kolm aastat sellega tegeldud, pilt

looma, et mida see tegelikult tähendab. Esile kerkib probleeme millele varem mõeldagi ei osanud. Tuleb anda endast parim, et mitte Kuljuse taset allapoole lasta.

Palju räägitakse eesti keele püsijäämisest, aga kas ainult keel teeb meist rahvuse?! Eestlust iseloomustavad ka meie traditsioonid: rahvalaul, -tants ja -kombed. Kui kaob üks, siis hääbuvad ka teised. Eriti just praeguse lääne kultuuri pealetungi tõttu. Mida tahaks toonitada, et Eesti rahvatantsu püsijäämine sõltub tulevastest Eesti tippudest. Kuljuse tantsijad on praegused tudengid - tulevased insenerid ja ärimehed. Kui nemad Eesti riiki juhivad, siis ei unusta nad ka oma juuri.

Märt Agu Kuljuse juhi assistent

Mina, Märt Agu, olen tallanud erinevaid lavalaudasid nüüdseks juba kaksteist aastat. Hiljuti tekkis mul soov ennast teostada ka tantsuõpetajana. Sobiv juhust selleks saabus just kaks aastat tagasi, mil helistas Marina Kuznetsova ning küsis, kas ma oleksin huvitatud Tallina Tehnikaülikooli tantsuansambli Kuljus õpetamisest. Otsuse tegemine sündis väga kiiresti, kuna soov ja motivatsioon olid mul selleks olemas.

Esimesed paar kuud tõsine väljakutse. Aegamööda olen kogemusi omandanud ning töö tantsuansambliga läheb juba libedalt. Hetkel on Kuljuses neli erineva tasemega tantsurühma ning neile kõigile on vaja spetsiaalset lähenemist. Selline diferentseeritus aga tuleb kasuks nii mulle kui ka tööle tantsurühmadega. Töö Kuljusega on arendanud mind kui tantsijat

ning avardanud minu arusaamist eesti tantsust. Eesti rahvatants tuleb eestlasest endast ning seda ei pea õpetama vaid saab ainult suunata, kuna iga eestlase tants on eesti tants.

Siinkohal on mul hea võimalus ära kasutada trükimusta ning soovida õnne ja edu Kuljusele ka järgnevat 55 aastaks. Olles ise 23 loodan, et 55. sünnipäeval olen ikka veel kuljuslane.